

Sygn. akt: I C 18/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 28 listopada 2022r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka – Midziak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Iwona Górską

po rozpoznaniu w G. na rozprawie w dniu 9 listopada 2022r

sprawy z powództwa (...) **Banku S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **J. W.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;

1. kosztami procesu obciąża powoda w całości, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt I C 18/21

UZASADNIENIE

(wyroku z dnia 28 listopada 2022 roku)

Powód (...) Bank S.A. z siedzib¹ w W. domaga³ się od pozwanego J. W. zap³aty kwoty 67.261,77 z³ wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opó#nienie od dnia 28 pa#dziernika 2019 roku do dnia zap³aty od kwoty 46.487,60 z³, a także zas¹dzenia zwrotu kosztów s¹dowych oraz zastępstwa procesowego.

P. powództwa stanowi³a umowa kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 23 sierpnia 2016 roku. Na dochodzon¹ kwotê sk³ada³y się:

1) 46.487,60 z³ tytu³em niesp³aconej należno#ci g³ównej,

2) 1.715,65 z³ tytu³em odsetek umownych naliczonych do dnia rozwi¹zania umowy, tj. do dnia 16 stycznia 2017 roku,

3) 18.123,60 z³ tytu³em odsetek umownych za opó#nienie w wysokości odsetek maksymalnych za opó#nienie od kwoty 46.487,60 z³ naliczonych do dnia 27 pa#dziernika 2019 roku,

4) 934,92 z³ tytu³em op³at i kosztów.

P.ísze należno#ci nie zosta³y uregulowane w terminach okre#lonych w umowie. Po wype³nieniu obowi¹zków informacyjnych wynikaj¹cych z art. 75c Prawa bankowego, powód wypowiedzia³ umowê ze skutkiem na dzieñ 16 stycznia 2017 roku.

(pozew w (...) # k. 4-6)

Pozwany w sprzeciwu od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(...), że o kredycie dowiedzia się z pozwu powoda. (...), aby kiedykolwiek zaciągał kredyt lub był osobą w wskazanej siedzibie banku. W czasie podpisania umowy kredytowej (...) osoba bezdomna i uzależniona od alkoholu. W związku z tym najczęściej przebywał w noclegowni. Dwukrotnie zgłosił utratę dowodu osobistego. Nawet jeżeli podpisał umowę, to nie był w stanie świadomie wyrazić oświadczenia woli o jej zawarciu, jako że wówczas znajdował się w ciągu alkoholowym, typowym dla przewlekłej choroby alkoholowej. Jeżeli pozwany samodzielnie pojawił się w banku celem podpisania umowy, czemu zaprzeczy, nie był on świadomy swoich działań, którymi musiał kierować osoba trzecia. Z pewnością pozostał w stanie wyraźnie wskazującym na spożywanie alkoholu. (...), aby kiedykolwiek pobrał i wykorzystał pieniądze objęte kwotą kredytu. Jemu odwołał swoje oświadczenie woli dotyczące zawarcia umowy kredytowej, jako złożone w stanie wyrażającym świadome wyrażenie i podjęcie decyzji.

(sprzeciw # k. 109-110)

(...) stan faktyczny:

Dnia 5 lipca 2016 roku pozwany J. W. w U. Miasta G. zgłosił utratę dowodu osobistego o serii CCV numer 940 837.

(dowód: wniosek o wydanie dowodu osobistego # k. 162)

Najprawdopodobniej dnia 23 sierpnia 2016 roku pozwany J. W. siedział na ławce przy ul. (...) w G.. (...) wówczas osobą bezdomną i uzależnioną od alkoholu. (...) w noclegowniach. (...) do niego wysoki mężczyzna i poczęstował go winem, które wspólnie wypili. N. dosiadł do nich drugi (niższy mężczyzna) i poczęstował wódką, którą również wypili. Pozwany poinformował ich, że musi znaleźć nocleg, aby uchronić się przed nadchodzącym deszczem. Nieznani mężczyźni zaproponowali pozwanemu nocleg. Zanim poszli do hotelu (albo miejsca przypominającego hotel) w dzielnicy K. w G.. Tam pozwany miał podpisać dokumenty związane z pobytem hotelu. Po opuszczeniu tego miejsca pozwany, na swój prośbę, otrzymał od jednego z mężczyzn kwotę 50 zł. Dopiero w okolicach Miejskiej (...) w G. pozwany zorientował się, że nie posiada dowodu osobistego, portfela oraz prawa jazdy.

(dowód: wniosek o wydanie dowodu osobistego # k. 162, zeznania świadka K. D. # k. 183-184, piąta # k. 185, zeznania pozwanego # k. 184-185, piąta # k. 186)

Pozwany podpisał z (...) Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. (aktualnie: (...) Bankiem S.A. w W.) reprezentowanym przez pośrednika kredytowego (...) S.A. z siedzibą przy ul. (...) w S. umowę nr (...) o udzielenie kredytu gotówkowego datowaną na dzień 23 sierpnia 2016 roku. Poza pozwanym umowa (...) podpisana przez pełnomocnika banku pracownika F. J. (...) oraz przez Agenta F. B., która oświadczyła, że podpisy pozwanego oraz J. (...) zostały złożone w jej obecności świadomie przez osoby uprawnione do ich złożenia, co ustalono na podstawie przedłożonych jej oryginałów dokumentów. W umowie wskazano adres pozwanego: ul. (...), (...)-(...) G. oraz serię i numer jego dowodu osobistego, którego utratę pozwany wcześniej zgłosił tj. CCV numer 940 837.

Zgodnie z umową celem kredytu były potrzeby konsumpcyjne pozwanego niezwiązane z działalnością gospodarczą, sfinansowanie prowizji banku oraz opłaty pośrednika kredytowego.

(...) kwota kredytu została wskazana na 27.000,00 zł i miała stanowić sumę wszystkich środków pieniężnych, które zostaną udostępnione pozwanemu na podstawie umowy kredytu. Z kolei do umowy wprowadzono również pojęcie kwoty kredytu, która miała wynosić 46.487,60 zł i składać się z: kwoty udostępnionej pozwanemu na cele konsumpcyjne (27.000,00 zł), kwoty przeznaczonej na sfinansowanie prowizji za udzielenie kredytu (12.737,60 zł) oraz kwoty przeznaczonej na sfinansowanie opłaty uiszczanej przez pozwanego na rzecz pośrednika kredytowego (6.750,00 zł).

Umowa (...) została zawarta na 120 miesięcy.

Wedle umowy kwotę przyznaną na cele konsumpcyjne pozwanego bank postawi do dyspozycji pozwanego zgodnie z wnioskiem o udzielenie kredytu i dyspozycją wypłaty kredytu w formie przelewu na rachunek wskazany w dyspozycji wypłaty kredytu, w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia umowy kredytu oraz zwołania dyspozycji wypłaty kredytu; albo płatności G., realizowanej w placówkach Poczty Polskiej S.A. lub Banku (...) S.A., na podstawie wydanego pozwanemu przez pośrednika kredytowego bezpośrednio po zawarciu umowy kredytu, spersonalizowanego formularza wypłaty upoważniającego pozwanego do wypłaty kredytu, zgodnie ze zwołaniem dyspozycji wypłaty kredytu w pod warunkiem, że pośrednik kredytowy przy zawieraniu umowy kredytu udostępnia w ramach świadczonych usług taką możliwość wypłaty kredytu, o czym pozwany zostanie poinformowany przed zawarciem umowy kredytu. (...) kredytu w trybie płatności G. będzie udostępniona pozwanemu nie później niż w terminie do 5 dni roboczych od dnia zawarcia umowy kredytu oraz zwołania dyspozycji wypłaty kredytu.

Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która wynosiła 9,40 % w stosunku rocznym. Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania kredytu wynosiła 27,07 %. (...) kwota do zapłaty miała wynieść 71.879,51 zł i miała być sumą całkowitego kosztu kredytu wynoszącego 44.879,51 zł oraz całkowitej kwoty kredytu.

Pierwsza rata kredytu miała być płatna dnia 23 września 2016 roku i tak jak pozostałe 120 rat (z wyjątkiem ostatniej raty wyrównawczej w kwocie 599,20 zł) miała wynosić 599,04 zł, z czego część kapitałowa wynosiła 228,92 zł, a część odsetkowa 370,12 zł. Odsetki były więc naliczane od kwoty 46.487,60 zł, a nie od całkowitej kwoty kredytu wynoszącej 27.000,00 zł.

W umowie sprecyzowano, że umowa może zostać wypowiedziana w przypadku zwłoki w spłacie, jednak dopiero po wezwaniu klienta do uregulowania zaległej płatności i wyznaczeniu co najmniej 14- dni roboczych i poinformowaniu klienta o możliwości zwołania wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank miał prawo odrzucić wniosek o restrukturyzację zadłużenia, uznając ją za niezasadną na podstawie dokonanej oceny z wyjaśnieniem przyczyn odrzucenia wniosku.

(dowód: umowa kredytu nr k. 136-145, harmonogram spłaty kredytu nr k. 148-151, opinia (...) sądowego z zakresu badań dokumentów J. B. nr k. 216-229)

Pozwany podpisał również dyspozycję wypłaty kredytu w następujący sposób:

- 1) 27.000 zł w formie zlecenia wypłaty G. na jego cele konsumpcyjne,
- 2) 12.737,6 zł w formie przelewu na rachunek banku z tytułu prowizji od udzielonego kredytu,

3) 6.750,00 zł w formie przelewu na rachunek pośrednika kredytowego (...) S.A. z tytułu opłaty pobieranej przez tego pośrednika.

Pod dyspozycją Agent F. M. B. powiadczyła, że podpis pozwanego złożony został w jej obecności osobiście, co ustalono na podstawie przedłożonych jej oryginałów dokumentów.

(dowód: dyspozycja wypłaty kredytu # k. 146, opinia (...) sądowego z zakresu badań dokumentów J. B. # k. 216-229)

Pozwany podpisał również załącznik nr 2 do umowy kredytu # wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy kredytu.

(dowód: wzór oświadczenia # k. 147, opinia (...) sądowego z zakresu badań dokumentów J. B. # k. 216-229)

Dnia 24 sierpnia 2016 roku bank przelał na rachunek pośrednika finansowego (...) S.A. kwotę 6.750,00 zł tytułem opłaty za pośrednictwo kredytowe oraz przelał na rachunek należący do Banku (...) S.A. w W. o numerze (...).000,00 zł celem wypłaty kredytobiorcy tej kwoty na podstawie czeku G..

(dowód: informacja # k. 43)

Pismem z dnia 28 listopada 2016 roku powód wypowiedział pozwanemu umowę kredytu w związku z niedotrzymaniem terminów płatności. Jawnie powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 47.637,28 zł w terminie 30 dni. Wskazano, że w przypadku uregulowania kwoty 2.405,69 zł w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma, nie będzie ono wywoływało żadnych skutków prawnych. Pismo skierowano na adres: ul. (...), (...)-(...) G..

(dowód: wypowiedzenie z dnia 28.11.2016r. # k. 82, potwierdzenie nadania # k. 83-92)

Skierowanym na ten sam adres, pismem z dnia 13 lutego 2017 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 49.537,93 zł w terminie do dnia 20 lutego 2017 roku.

(dowód: wezwanie z dnia 13.02.2017r. # k. 93)

Dnia 23 sierpnia 2016 roku pozwany nie był w stanie wyrazić wiadome oświadczenia woli i wiadome podjęcie decyzji o zawarciu umowy kredytu, mimo tego, że w tej dacie cierpiał na zespół zależności alkoholowej.

(dowód: pisemna opinia (...) psychiatrycznej biegłej sądowej D. M.lickiej # k. 299-307 wraz z ustną opinią uzupełniającą # k. 346-347, petycja # k. 348)

(...)y, co następuje:

Przebieg stanu faktycznego został przez (...) ustalony na podstawie dowodów z dokumentów prywatnych przedłożonych przez stronę powodową, dowodu z zeznań świadka, stron z ograniczeniem do pozwanego oraz opinii (...): z zakresu badań pisma rękopisu oraz psychiatrii.

(...) nie dopatrzyło się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej powyższych dokumentów. Zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. wymienione powyżej dokumenty prywatne korzystają z domniemania autentyczności oraz domniemania pochodzenia oświadczeń zawartych w tych dokumentach od ich wystawców, a domniemania te nie zostały skutecznie obalone przez stronę pozwaną, co potwierdza wydana w sprawie opinia z

zakresu badań pisma ręcznego. Kluczowe dokumenty dla rozstrzygnięcia sprawy złożone zostały w oryginale, co stanowiło podstaw  do sporządzenia opinii przez powołanego w sprawie biegłego.

W ocenie (...), brak było podstaw do kwestionowania zezna  #wiadka K. D. # pracownika (...) Pomocy (...), w którym pozwany aktualnie przebywa. Z jej zezna  wyłania się obraz sytuacji majątkowej i zdrowotnej pozwanego. Dodatkowo zeznania jej potwierdzały relacjonowaną przez pozwanego wersj  wydarzeń opisanych w stanie faktycznym. Ma to takie znaczenie, że #wiadczy o prawdomo no ci pozwanego, zwłaszcza dlatego, że jego zeznania zbieżne są z relacjami uzyskanymi przez tego #wiadka po wytoczeniu powo dztwa. M. innymi z tego powodu za wartościowe, wiarygodne, niesprzeczne i tworzc  logiczną sekwencj  wydarzeń należało uzna  zeznania pozwanego. (...) one spontaniczne, składane w tym samym rytmie, bez cech charakterystycznych dla uzupełniania fragmento  zezna  relacjami nie przywołanymi wprost z pamięci. N. zawierały nieadekwatnych do sytuacji czynności, których nie potrafiłby wyt umaczy . Pozwany zaznacza , jeżeli danych okoliczności nie pami ta . Podobnie cech konfabulacji nie dostrzegła u pozwanego biegła psychiatra podczas jego badania. Zeznania #wiadka oraz pozwanego uzupełniają fakty wynikające z dowod  z dokumento  i ich szczego owej oceny wyrażonej w dalszej cz ci uzasadnienia.

W ocenie (...) brak było podstaw do kwestionowania dowodu z opinii (...) sądowych z zakresu badań pisma ręcznego oraz psychiatrii. Wnioski do jakich doszli biegli są stanowcze i zostały logicznie uzasadnione, nie budzą one także żadnych wątpliwości (...) w #wielu zasad do#wiadczenia życiowego czy wiedzy powszechnej. Opinia (...) z zakresu pisma ręcznego nie była kwestionowana. Z kolei biegła psychiatra w ustnej uzupełniającej opinii na rozprawie rozwiała wszelkie wątpliwości, wyjaśniając podstawy do uznania stanu zdrowia pozwanego w dacie zawarcia umowy. Zarzuty do biegłej nie dotyczyły przedmiotu jej opiniowania. (...) nie mogła bowiem stwierdza , czy pozwany za ywa  leki w braku dokumentacji lekarskiej czy innych dowodo  na t  okoliczno a. (...) jedynie wypowiedział się co do tego, czy pozwany winien przyjmowa  leki, ewentualnie, gdyby ustalono, że pozwany je przyjmuje, jaki miały wpływ na jego stan. Nawet pozwany na takie fakty nie wskazywa , a dosya  dobrze relacjonowa  okoliczności związane z zawarciem umowy. Dlatego opini  biegłej uznano za w pełni wiarygodną i przydatną dla rozstrzygnięcia sprawy. N. było więc konieczności dopuszczania dowodu z opinii innego biegłego, gdyż nie spełniły się przesłanki, o których mowa w art. 286 k.p.c. Wobec tego na podstawie art. 2352   1 pkt 5 k.p.c. pominięto dowo  z opinii innego biegłego, albowiem dowo  ten zmierzałby jedynie do przedłużenia post powania.

P. prawą powo dztwa stanowiły przepisy art. 69 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe (Dz.U.140.939 ze zm.). Zgodnie z treścią tego przepisu przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę #rodko w pieni cznych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. (...) pozwanego należało zakwalifikowa  jako konsumenta w rozumieniu art. 221 k.c., co oznaczało, że w niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 roku (Dz.U.126.715 ze zm.), a to przez odesłanie z art. 3 ust. 2 pkt 2 w zw. z ust. 1 tej ustawy.

W pierwszej kolejności pozwany zarzuca , że nie podpisa  umowy kredytu. Na t  okoliczno a wypowiedział się biegły do spraw technicznego badania pisma, który stwierdzi , że umowa (...) podpisana przez pozwanego. Opinia nie była kwestionowana.

Pozwany dalej zarzuca , że złożone przez niego o#wiadczenie woli zawarcia umowy kredytu było nieważne, albowiem pozwany znajdowa  si  wciągu alkoholowym, typowym dla przewlekłej choroby alkoholowej. Z tego

powodu mia³ znajdować się w stanie wy³¹czaj¹cym #wiadome wyrażenie woli i podjęcie decyzji. Dodatkowo pozwany zamierza³ uchylać się o skutków prawnych o#wiadczenia woli.

Zgodnie z tre^{#ci} art. 82 k.c. nieważne jest o#wiadczenie woli z³ożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowa³a się w stanie wy³¹czaj¹cym #wiadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególno#ci choroby psychicznej, niedorozwoju umys³owego albo innego, chociażby nawet przemijaj¹cego, zaburzenia czynno#ci psychicznych. Zastosowanie lub niezastosowanie art. 82 k.c. zależy od okoliczno#ci faktycznych, do których należy ustalenie stanu #wiadomo#ci i zdolno#ci do kierowania swoim postępowaniem przez osobę sk³adaj¹c¹ o#wiadczenie. N. maj¹ przy tym prawnego znaczenia powody, które doprowadzi³y do powstania stanu wy³¹czaj¹cego #wiadomo#æ albo swobodę u osoby sk³adaj¹cej o#wiadczenie woli (P. Nazaruk, w: J. Ciszewski, Komentarz KC, 2014, s. 189; A. Jedliński, w: A. Kidyba, Komentarz KC, t. 1, 2012, s. 548; S. Rudnicki, R. Trzaskowski, w: J. Gudowski, Komentarz KC, t. 1, 2014, s. 677; Z. Radwański, w: SPP, t. 2, 2008, s. 384), nawet gdy osoba ta sama doprowadzi³a się do takiego stanu (M. Za³ucki (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2023). Unormowana w art. 82 k.c. zasada dotyczy takiej sytuacji, w której osoba sk³adaj¹ca o#wiadczenie woli b¹d# z powodu przemijaj¹cego zak³ócenia czynno#ci psychicznych, np. wskutek nadużycia alkoholu, narkozy, wysokiej gor¹czki, znajduje się w stanie wy³¹czaj¹cym jej #wiadomo#æ, b¹d# podejmuje decyzję pozostaj¹c pod czyj¹# presj¹ psychiczn¹. Sytuacja taka ma miejsce wówczas, gdy osoba sk³adaj¹ca o#wiadczenie woli nie jest w stanie wskutek ciężkiej choroby oprzeć się wp³ywom innej osoby, w takim stopniu, że uzasadnia to nieważno#æ z³ożonego przez ni¹ o#wiadczenia (wyrok SN z 1.07.1974 r., III CRN 119/74, OSP 1976, nr 2, poz. 30).

Z kolei możliwo#æ uchylenia się od skutków prawnych z³ożonego o#wiadczenia woli możliwa jest w przypadku b³ędu. Zgodnie bowiem z tre^{#ci} art. 84 k.c. w razie b³ędu co do tre#ci czynno#ci prawnej można uchylać się od skutków prawnych swego o#wiadczenia woli. Jeżeli jednak o#wiadczenie woli by³o z³ożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy b³¹d zosta³ wywo³any przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedzia³a ona o b³ędzie lub mog³a z³atwo#ci¹ b³¹d zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynno#ci prawnej nieodp³atnej (§ 1). Można powo³ywać się tylko na b³¹d uzasadniaj¹cy przypuszczenie, że gdyby sk³adaj¹cy o#wiadczenie woli nie dzia³a³ pod wp³ywem b³ędu i ocenia³ sprawę roz¹ownie, nie z³oży³by o#wiadczenia tej tre#ci (b³¹d istotny) (§ 2).

Co do formy i terminu o#wiadczenia ustawodawca odsy³a do art. 88 k.c. precyzuj¹c, że uchylenie się od skutków prawnych o#wiadczenia woli, które zosta³o z³ożone innej osobie pod wp³ywem b³ędu lub gro#by, następuje przez o#wiadczenie z³ożone tej osobie na pi#mie (§ 1). Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie b³ędu # z up³ywem roku od jego wykrycia, a w razie gro#by # z up³ywem roku od chwili, kiedy stan obawy usta³ (§ 2).

Już tylko takie zestawienie zarzutów przez powoda (...) daleko posunię¹ ostročno#æ w ocenie, bowiem z praktyki orzeczniczej i zwyk³ych zasad do#wiadczenia życiowego wynika, że w rzeczywisto#ci przes³anki spe³nij¹ce wymogi zastosowania powyższych przepisów prawa materialnego nie mog¹ występować jednocze#nie z tej przyczyny, że co do zasady wzajemnie się wykluczaj¹. (...) jest wszak dzia³anie obarczone wadliwym stanem #wiadomo#ci co do istoty dokonywanej czynno#ci prawnej, co ze względów oczywistych pozostaje w ca³kowitej sprzeczno#ci z dzia³aniem w warunkach braku możliwo#ci #wiadomego podejmowania decyzji i wyrażenia woli, spowodowanego # wed³ug twierdzeń powoda w sprawie # stanem nietrze#wo#ci. (...) jeszcze, odrębnie zdefiniowan¹ w kodeksie cywilnym wad¹ o#wiadczenia woli, jest tzw. b³¹d kwalifikowany, to znaczy b³¹d wywo³any przez drug¹ stronę, względnie przez osobę trzecią, za pomoc¹ podstępu. D. trzeba, że instrument prawny w postaci z³ożenia drugiej stronie pisemnego

o#wiadczenia o uchyleniu się od skutków wadliwego o#wiadczenia woli odnosi się jedynie do b³ędu # zarówno zwyk³ego, jak i kwalifikowanego (wyrok SA w G. z 22.07.2015 r., I ACa 236/15, LEX nr 2023670).

N. ulega³o w¹tpliwo#ci, że w dacie zawarcia umowy pozwany od wielu lat pozostawa³ obci¹żony chorob¹ alkoholow¹. Tolerancja alkoholu jako element adaptacji organizmu jest cech¹ osobnicz¹ zależn¹ od uwarunkowań genetycznych i #rodowiskowych. Osoby uzależnione od alkoholu w³a#nie przy zwiększonej tolerancji na alkohol mog¹ szybciej wpadać w ten na³óg, względnie w toku uzależnienia ich tolerancja może zwiększać się lub za³amywać (np. na skutek uszkodzenia w¹troby) i już z tej przyczyny samo pozostawanie w stanie po spożyciu alkoholu lub nietrze#wo#ci nie automatyzuje stosowania art. 82 k.c.

Podobne wnioski wynikaj¹ z opinii (...) psychiatry, która poda³a, że samo używanie alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych nie ma znaczenia dla oceny zdolno#ci do czynno#ci prawnych. Dopiero wyst¹pienie zwi¹zanych z nadużywaniem alkoholu trwa³ych zaburzeń psychicznych, tj. g³ębokiego otępienia (w tym zespo³u K.) lub przewlek³ych psychoz urojeniowych powoduje stan, który nie pozwala na kierowanie swoim postępowaniem ani na ważne o#wiadczenie woli. Nawet przebycie krótkotrwa³ych psychoz alkoholowych jak majaczenie czy halucynoza nie ma znaczenia dla sporz¹dzonych dokumentów w zwi¹zku z faktem ograniczenia w czasie i remisji objawów. Zaburzenia osobowo#ci i zachowania b³ęd¹ce następstwem przewlek³ego używania alkoholu nie wy³czaj¹ zdolno#ci do czynno#ci prawnych. W przypadku pozwanego bieg³a nie dysponowa³a danymi, które pozwala³yby na wnioskowanie, że wyst¹ępowa³y u pozwanego upojenie o charakterze patologicznym, które może być wywo³ane nawet przez niewielk¹ ilo#æ alkoholu. (...), że pozwany doskonale relacjonowa³ prawdopodobny dzień zawarcia umowy. N. mia³ żadnych zaburzeń pamięci zwi¹zanych z tym dniem i nie wydarzy³o się nic nietypowego w jego zachowaniu. Brak by³o również informacji, które mog³y nasuwać podejrzenie, że pozwany #wiadomie lub nie#wiadomie zażywa³ leki lub substancje psychoaktywne, mog¹ce powodować stan wy³czenia jego #wiadomo#ci. Dlatego należa³o uznać, że pozwany w dacie zawarcia umowy nie by³ w stanie wy³czaj¹cym #wiadome z³ożenie o#wiadczenia woli i #wiadome podjęcie decyzji, mimo tego, że cierpia³ na zespó³ zależno#ci alkoholowej.

(...) także, że o ile pozwany ewidentnie zosta³ nak³oniony przez osoby trzecie do zawarcia umowy, nie mniej nawet ocena jego zachowania jako b³ędu wywo³anego przez osoby trzecie nie mia³a znaczenia dla wažno#ci czynno#ci prawnej. J. jeśli bowiem pozwany po 5 latach od zawarcia umowy w sposób spójny, logiczny i niesprzeczny relacjonowa³ przebieg wydarzeń zwi¹zanych z zawarciem umowy, to niew¹tpliwie nie można by³o uznać, że po kilku dniach, miesi¹cach czy nawet latach nie pamięta³, że takie zdarzenie mia³o miejsce. (...)żonego o#wiadczenia woli o uchyleniu się od skutków prawnych, roczny termin, o którym mowa w art. 88 § 2 k.c. już up³yn¹³. N. mniej od b³ędu odróżniać należy niedbalstwo polegaj¹ce na nieprzeczytaniu tre#ci podpisywanych dokumentów, co zdarza się w obrocie prawnym również osobom trze#wym. Innymi s³owy, zasadniczo dla oceny prawnej nie ma znaczenia, czy pozwany przeczyta³ tre#æ dokumentów, które podpisuje, ale to czy móg³ się z nimi zapoznać.

W kolejnym zarzucie pozwany podniós³, że wbrew zapisom umownym nie otrzyma³ kwoty 27.000 z³, które przeznaczone by³y na cele konsumpcyjne.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar dowodu spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). J. istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywi¹zania się z powinno#ci przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwo#ci twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie b³ęd¹ mog³y leżeć u podstaw s¹dowego

rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem. (...) k.c. określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, przy czym sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. N. ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.), szczególnie gdy obie strony są reprezentowane przez fachowych pełnomocników, którym (...)#li³ terminy na złożenie wszystkich twierdzeń i dowodów pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku dalszego postępowania. (...) przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (wyrok SA w (...) z 28.11.2019 r., I AGa 50/19, LEX nr 2944289). (...) nie dąży do ustalenia prawdy materialnej, (...) z urzędu w zakresie wskazanym w przepisach, a podstawą procesu cywilnego jest jego kontradiktoryjność. Kluczowe dla rozstrzygnięcia fakty nie mogą opierać się wyłącznie na głoszących twierdzeniach strony i jej przekonaniu, które nie znajduje oparcia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności muszą zostać udowodnione (wyrok SA w Łodzi z 20.11.2019 r., III AUa 22/19, LEX nr 2764307).

Zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę procesową wywołuje ten skutek, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia (...) oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywa ciężar dowodu, chyba że można przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie.

Strona powodowa nie została wykazana, aby pozwany otrzymał kwotę 27.000 zł w związku z zawartą umową kredytu. Na marginesie dodać należy, iż (...) powoda do złożenia wszelkiej dokumentacji związanej z zawartą umową. Z treści umowy (...), że wyższa kwota mogła zostać wypłacona czekiem G. w placówce pocztowej Poczty Polskiej S.A. lub Banku (...) S.A. (...) też dyspozycję podpisał pozwany. W związku z tym pozwany zgodnie z umową powinien otrzymać od pośrednika finansowego spersonalizowany formularz wypłaty upoważniający pozwanego do wypłaty kredytu, zgodnie ze złożoną dyspozycją wypłaty kredytu i pod warunkiem, że pośrednik kredytowy przy zawieraniu umowy kredytu udostępnia w ramach świadczonych usług taką możliwość wypłaty kredytu, o czym pozwany miał zostać poinformowany przed zawarciem umowy kredytu. (...) kredytu w trybie płatności G. miała zostać udostępniona pozwanemu nie później niż w terminie do 5 dni roboczych od dnia zawarcia umowy kredytu oraz złożenia dyspozycji wypłaty kredytu.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że czek G. jest formą płatności gotówkowej, nie wymaga posiadania rachunku bankowego. W przypadku przyjęcia takiej formy wypłaty kredytu kredytodawca wręcza kredytobiorcy czek G. i na jego podstawie oraz przy wylegitymowaniu się dowodem osobistym, kredytobiorca może otrzymać kwotę kredytu w placówce Poczty Polskiej S.A. lub Banku (...) S.A.

Tymczasem dowodu przekazania czeku ani też potwierdzenia realizacji tej płatności na próżno szukać w aktach sprawy. Można jedynie informację (nie dokument w rozumieniu art. 7 Prawa bankowego), że kwota kredytu w wysokości 27.000 zł wypłacona została na rachunek bankowy numer (...), z tym, że ewidentnie jest to rachunek Banku (...) S.A. służący do realizacji czeku G.. Świadczy o tym przede wszystkim identyfikator tego banku #1320# oraz fakt, że wypłata kredytu zgodnie z dyspozycją nie miała nastąpić na rachunek bankowy. Z powyższych powodów, jak również wobec faktu, że rachunek ten nie był wskazany jako ten, na który należy dokonać wypłaty środków, brak

by³o podstaw do uznania tego rachunku za należ¹cy dla pozwanego. Jeżeli by³o inaczej fakty te winien udowodniać powód.

P.śsze potwierdza jedynie zeznania pozwanego, że nigdy nie otrzyma³ kwoty kredytu w kwocie 27.000 z³. N. może być nawet mowy o tym, że kwota ta wyp³acona zosta³a do r¹k pozwanego, a następnie przekaza³ je osobom trzecim, które nak³oni³y go do zawarcia umowy.

Skoro pozwany nie otrzyma³ powyższej kwoty, nie może być mowy o obowi¹zku zwrotu tej kwoty powodowi. Już z tego powodu nie może być mowy o obowi¹zku zap³aty przez pozwanego kosztów zwi¹zanych z udzieleniem kredytu, tj. prowizji oraz wynagrodzenia po#rednika kredytowego, skoro do wykonania umowy nie dosz³o. Już z tej przyczyny powództwo zas³ugiwa³o na oddalenie.

N.żnie od powyższego oceniać należa³o skuteczno#æ z³ożonego o#wiadczenia o wypowiedzeniu umowy.

Zgodnie z art. 75c ust. 1, jeżeli kredytobiorca opó#nia się ze sp³at¹ zobowi¹zania z tytu³u udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania sp³aty, wyznaczaj¹c termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. U. 2 powo³anego przepisu stanowi, że w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcê o możliwo#ci z³ożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzacjê zad³użenia. Zgodnie z ust. 3 tegoż przepisu, bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzacjê zad³użenia poprzez zmianê okre#lonych w umowie warunków lub terminów sp³aty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonani¹ przez bank ocen¹ sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcê (ust. 4). W my#1 ust. 5 bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzacjê zad³użenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbêdnej zw³oki, szczegó³owe wyja#nienia, w formie pisemnej, dotycz¹ce przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzacjê. Analogiczne postanowienia umowne ujête zosta³y w umowie kredytowej (pkt 5.6-5.9).

W okoliczno#ciach niniejszej sprawy (...), że tryb wynikaj¹cy z art. 75c ustawy Prawo bankowe nie zosta³ zachowany przez powoda. Z przed³ożonych przez powoda dokumentów nie wynika³o, aby powód przed wypowiedzeniem umowy kredytowej, wzywa³ pozwanego do dokonania sp³aty w terminie 14 dni roboczych, a także aby poinformowa³ go o możliwo#ci z³ożenia wniosku o restrukturyzacjê zad³użenia. Na marginesie warto zauważyć, że brak by³o nawet podstaw do ustalenia daty wymagalno#ci roszczenia, gdyby wypowiedzenie, kierowane de facto na nieprawid³owy adres pozwanego, mog³o być skuteczne # brak możliwo#ci ustalenia daty, w której pozwany mógł³ zapoznać się z tre#ci¹ o#wiadczenia o wypowiedzeniu (art. 61 § 1 k.c.).

(...) na uwadze powyższe, z³ożone o#wiadczenie o wypowiedzeniu jako przedwczesne okaza³o się bezskuteczne. Jak wskaza³ bowiem (...) N.ższy w wyroku z dnia 18 czerwca 2021 roku w sprawie IV CSKP 92/21 (OSNC 2022/1/9) w odniesieniu do opisanego procedury: #Kategoryczne brzmienie tego przepisu nie pozostawia w¹tpliwo#ci co do tego, że nak³ada on na banki obowi¹zki polegaj¹ce na wezwaniu kredytobiorcy, gdy ten opó#nia się ze sp³at¹ zobowi¹zania, do zap³aty i wyznaczeniu mu terminu nie krótszego niż 14 dni roboczych wraz z pouczeniem o możliwo#ci z³ożenia w terminie 14 dni roboczych wniosku o restrukturyzacjê zad³użenia. Innym natomiast zagadnieniem jest to, czy ostatecznie w ramach procedury restrukturyzacyjnej zostanie zawarte porozumienie pomiędzy bankiem a kredytobiorc¹. Wspomniany już art. 12 noweli prawa bankowego na okre#lenie charakteru prawnego regulacji zawartej w art. 75c prawa bankowego pos³uguje się okre#leniem wymogu jego stosowania przez banki, a zatem je#li bank nie zastosuje w swej dzia³alno#ci art. 75c prawa bankowego, to bez znaczenia prawnego pozostaje

kwestia wykazania przez kredytobiorcę w³asnej woli i inicjatywy w restrukturyzacji zad³użenia. Z przepisów tych jednoznacznie wynika, że inicjatywa w uruchomieniu tej procedury spoczywa na banku a nie kredytobiorcy. Celem i istot¹ tej regulacji jest zapewnienie kredytobiorcy uprawnienia do dalszego kontynuowania umowy kredytu, mimo problemów ze sp³at¹ rat kredytowych, przez umożliwienie restrukturyzacji powsta³ego zad³użenia i modyfikacji stosunku prawnego na przysz³o#æ.#

Również z tego powodu powództwo nie zas³ugiwa³o na uwzglêdnienie.

W dalszej kolejno#ci należa³o zwrócić uwagę na niedozwolone zapisy umowne zawarte w spornej umowie. (...)y³ bowiem, że ocena zasadno#ci powództwa w #wielu przepisów prawa materialnego jest uprawnieniem i jednocze#nie obowiązkiem s¹du niezależnie od postawy procesowej strony pozwanej (nie zg³oszenie twierdzeń i zarzutów, względnie spó#nione z³ożenie ich # jak w niniejszym przypadku z naruszeniem maj¹cego zastosowanie w sprawie art. 503 § 1 in fine k.p.c.). N. można przy tym zapominaæ, że przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych zosta³y wprowadzone do kodeksu cywilnego w ramach implementacji dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Kompetencja s¹du do zbadania z urzêdu tego, czy klauzula w umowie jest postanowieniem nieuczciwym, stanowi w tej sytuacji zarówno #rodek do realizacji celu okre#lonego w art. 6 dyrektywy 93/13/EWG, to znaczy uniemożliwienia zwi¹zania konsumenta nieuczciwym postanowieniem, jak i do przyczynienia siê do osi¹gniêcia celu art. 7 tej dyrektywy, ponieważ przeprowadzenie przez s¹d z urzêdu takiej oceny mo#e dzia³aæ jako czynnik odstrasza¹cy oraz przyczyniaæ siê do zapobiegania nieuczciwym warunkom w umowach zawieranych pomiêdzy konsumentami a sprzedawcami lub dostawcami (por. m.in. wyrok Trybuna³u S.#ci z dnia 21 listopada 2002 roku, C-473/00; wyrok Trybuna³u S.#ci z dnia 27 czerwca 2000 r, C-240/98).

Zgodnie z tre#ci¹ art. 3851 § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wi¹ç¹ go, jeżeli kszta³tuj¹ jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, ra¹co narusza¹c jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). N. dotyczy to postanowień okre#laj¹cych g³ówne #wiadczenia stron, w tym cenê lub wynagrodzenie, jeżeli zosta³y sformu³owane w sposób jednoznaczny. W my#l art. 3851 § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie s¹ te postanowienia umowy, na których tre#æ konsument nie mia³ rzeczywistego wp³ywu. W szczególno#ci odnosi siê to do postanowień umowy przejêtych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Z kolei wedle art. 3852 k.c. oceny zgodno#ci postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje siê wed³ug stanu z chwili zawarcia umowy, bior¹c pod uwagê jej tre#æ, okoliczno#ci zawarcia oraz uwzglêdnia¹c umowy (...) w zwi¹zku z umow¹ obejmuj¹c¹ postanowienie bêd¹ce przedmiotem oceny. W my#l art. 3851 § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie s¹ te postanowienia umowy, na których tre#æ konsument nie mia³ rzeczywistego wp³ywu. W szczególno#ci odnosi siê to do postanowień umowy przejêtych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. P.#liæ przy tym należa³o, że zgodnie z tre#ci¹ art. 3851 § 4 k.c. ciê#ar dowodu, że postanowienie zosta³o uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto siê na to powo³uje, a wiêc w niniejszej sprawie na stronie pozwanej.

O.#nie wynagrodzenia prowizyjnego w kwocie 12.737,60 z³, powód nie wskaza³, z czego wynika tak znaczny koszt prowizji. Podobnie zupe³ne oderwane od obrotu rynkowego by³o wynagrodzenie po#rednika finansowego ustalone na kwotê 6.750,00 z³, a wiêc niemal 1/3 kwoty wyp³aconej. Na podstawie zaferowanych dowodów nie mo#na by³o w #aden sposób ustaliæ, za jakie szczególne czynno#ci powód zastrzeg³ dla siebie oraz po#rednika tak znaczne wynagrodzenie (³icznie ponad po³owy wyp³aconej kwoty # 27.000,00 z³). Z.ênie tak wysokiego wynagrodzenia (zarówno banku jak i po#rednika) bez odniesienia do konkretnych, faktycznie poniesionych kosztów nie mo#e zostaæ uznane za postêpowanie uczciwe i zgodne z dobrymi obyczajami. Wysoko#æ tych kosztów nie mo#e byæ kszta³towana

dowolnie i w oderwaniu od kosztów faktycznie ponoszonych w związku z realizacją konkretnej umowy. Jak wskaza³ (...) w wyroku z dnia 16 lipca 2020 roku w sprawach po³czonych C-224/19 i C-259/19 (Dz.U.E 2020/C 297/19) artyku³ 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że warunek zawartej między konsumentem a instytucją finansową umowy kredytu nakładający na konsumenta obowiązek zapłaty prowizji za udzielenie kredytu może stwarzać na niekorzyść konsumenta, w sprzeczności z wymogiem dobrej wiary, znacząco nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków jej stron w sytuacji, gdy instytucja finansowa nie wykaże, że wspomniana prowizja odpowiada rzeczywiście wykonanym przez nią usługom i poniesionym kosztom, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

W toku niniejszego postępowania powód (bank) nie wyjaśnił (mimo, że jest stroną wielu podobnych procesów), jakie konkretne czynności związane z obsługą przedmiotowej umowy (...) się z tak znacznymi kosztami. W tym stanie rzeczy należało uznać, że skoro powód nie udowodnił, że tak znaczne koszty faktycznie zostały przez niego poniesione (względnie pośrednika) w związku z wykonaniem umowy czy za konkretne świadczenia dodatkowe spełnione na rzecz konsumenta, to brak podstaw do uwzględnienia pozaodsetkowych kosztów kredytu w rażąco wygórowanej wysokości.

Zdanie przez ustawodawcę pozaodsetkowych kosztów kredytu nie oznacza, że powodowi przysługiwało w każdym przypadku uprawnienie do naliczania zawyżonych kosztów aż do wysokości kosztów maksymalnych i stosowania przy umowach wzorców umownych kształtujących wzajemne prawa i obowiązki stron w sposób niezgodny z zasadami współżycia społecznego. Zamieszczony w ustawie matematyczny wzór nie może stanowić podstawy i sposobu obliczenia przepisów o odsetkach maksymalnych przez dodawanie do kwot nieuzasadnionych kosztów i nie może korzystać z ochrony prawnej. Nawet jeżeli koszty te ściśle nie przekraczają progu ustawowego (przewidzianego w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim), to w danym przypadku są rażąco zbyt wysokie, a nie ma żadnych dowodów, aby problematyka decydowania o przyznaniu pozwanemu tego konkretnego kredytu była złożona, skomplikowana, pracochłonna, uzasadniająca tak znaczny korzyść majątkową po stronie kredytodawcy. Tak naprawdę byłoby wręcz przeciwnie, gdyż ocena zdolności kredytowej nie została w ogóle dokonana.

Nadto powód nie posiada uprawnienia do pobierania odsetek od skredytowanych kosztów pożyczki, a więc od kwoty 46.487,60 zł, a jedynie od kwoty całkowitej kwoty kredytu, tj. kwoty, która miała zostać wypłacona pozwanego (27.000,00 zł).

W związku z problematyką konieczne było odwołanie się do definicji podstawowych pojęć związanych z kredytem konsumenckim zawartych w ustawie o kredycie konsumenckim. Zgodnie z art. 5 pkt 7 tej ustawy o kredycie konsumenckim (obowiązującej w dniu zawarcia umowy) całkowita kwota kredytu stanowi sumę wszystkich rodzajów pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Dopiero ustawą o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami z dnia 23 marca 2017 roku (Dz.U. z 2017 r. poz. 819 zm.) obowiązuje od dnia 22 lipca 2017 roku doprecyzowana powyższą definicję wskazując, że całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich rodzajów pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich rodzajów pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt.

Natomiast art. 85 ust. 2 ustawy wprowadzającej nakazywa, aby do umów o kredyt hipoteczny oraz umów o kredyt konsumencki, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosować przepisy dotychczasowe.

Punktem wyjścia dla wykładni pojęcia #ca³kowitej kwoty kredytu# # tak w stanie na dzień zawarcia umowy jak i obecnie jest odwołanie się do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG. W orzeczeniu T. S. #ci Unii Europejskiej z dnia 26 kwietnia 2016 roku przypomniano, że #w art. 3 lit. h) dyrektywy pojęcie #ca³kowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta# zdefiniowane zostało jako #suma ca³kowitej kwoty kredytu i ca³kowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta#. (...) kwota kredytu w rozumieniu art. 3 lit. l) i art. 10 ust. 2 dyrektywy (...) nie obejmuje żadnych kwot, których przeznaczeniem jest wywołanie się ze zobowiązań podjętych w ramach odnośnej umowy o kredyt, takich jak koszty administracyjne, odsetki, opłata za udzielenie kredytu czy wszelkie inne typy kosztów, które musi ponieść konsument.# W wyniku szerszych rozważań (...) na stanowisku, że #art. 3 lit. l) i art. 10 ust. 2 dyrektywy (...), a także pkt I załącznika I do rzeczonyj dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że ca³kowita kwota kredytu i kwota wypłat określonej ca³ość kwot udostępnianych konsumentowi, co wyklucza kwoty powiązane przez kredytodawcę z pokryciem kosztów związanych przez kredytodawcę z udzieleniem odnośnego kredytu, które to kwoty nie są w rzeczywistości wypłacone konsumentowi#. Na pogląd ten powołano się również (...) N. S. w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie o sygn. akt I NSK 9/18 (LEX nr 2643248) i nie miało wątpliwości, że #w aktualnym stanie prawnym nie jest dopuszczalne prezentowanie tej samej kwoty (np. opłaty przygotowawczej, prowizji, itp.) zarówno w ramach ca³kowitej kwoty kredytu, jak i w kosztach kredytu. I to nawet wówczas, gdy składowe koszty kredytu są kredytowane przez kredytodawcę. Za taką też przemawia wyrażona treść art. 5 pkt 7 u.k.k. (#ca³kowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich #rodków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu...#). Szczególnie ważne jest stwierdzenie (...) N. S. tego: #Mimo braku wyrażonego wyłączenia w poprzedniej treści art. 5 pkt 7 u.k.k. #kredytowanych kosztów kredytu# nie oznaczało to, że w poprzednim stanie prawnym praktyka powołać była dopuszczalna. Innymi słowy, również na tle poprzedniego brzmienia art. 5 pkt 7 u.k.k. koszty związane z udzieleniem kredytu nie mogły stanowić części #ca³kowitej kwoty kredytu#, nawet wówczas, gdy kredytodawca udzielił kredytu przeznaczonego na poniesienie tych kosztów. W konsekwencji, #ca³kowita kwota kredytu# obejmuje jedynie tę kwotę, która została faktycznie oddana do swobodnej dyspozycji konsumenta#. Na tle powyższych rozważań zmianę definicji ca³kowitej kwoty kredytu na gruncie niniejszej sprawy należy traktować jako doprecyzowanie pojęcia. (...) dokonana przez (...) N. S. nie pozostawia w tym zakresie wątpliwości.

Jak rozwinęła S. O. w G. w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie III Ca 1426/18 (LEX nr 2670119): #Dodatkowo zaznaczyć należy, że argumentacja powódki dotycząca naruszenia art. 5 ust. 7 ustawy o kredycie konsumenckim nie zasługuje na aprobatę, bowiem mimo, iż w brzmieniu ustawy obowiązującym w dniu zawarcia umowy definicja ca³kowitej kwoty kredytu nie zawierała wyrażonego stwierdzenia, że ca³kowita kwota kredytu nie obejmuje kredytowanych kosztów kredytu, to wniosek taki wynika z analizy treści tego przepisu; ustęp 8) bowiem stanowi, że ca³kowita kwota do zapłaty przez konsumenta to suma ca³kowitego kosztu kredytu i ca³kowitej kwoty kredytu, a zgodnie z ust. 6 lit. a) ca³kowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy. Skoro więc prowizja była kosztem kredytu, to nie można jej uznać na gruncie obowiązujących wówczas przepisów jednocześnie za kwotę kredytu. Zatem takiego wniosku znajduje potwierdzenie w uzasadnieniu projektu ustawy zmieniającej ustawę o kredycie konsumenckim, która weszła w życie 22 lipca 2017 r. (Dz. U. 2017.819 z dnia 21 kwietnia 2017 r.). Jak wynika z niego, celem nowelizacji treści art. 5 ust. 7 było właśnie wyrażenie doprecyzowanie, że mowa jest w nim o #rodkach "nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu", w celu przeciwdziałania interpretacjom przepisu umożliwiającym podawanie ca³kowitej kwoty kredytu powiększonej o

kwotę kredytowanych kosztów, co prowadzi³oby do przekazywania konsumentowi wprowadzaj¹cych w b³¹d informacji o rzeczywistych kosztach kredytu (...) To interpretacja tego przepisu zaproponowana przez powódkę jest sprzeczna z tre¹ci art. 5 ust. 6-8 wspomnianej ustawy.#

(...) wyżej orzeczenie (...) w sprawie C-377/14 stanowi³o punkt wyj[#]cia również dla rozważań poczynionych w uzasadnieniu wyroku S¹du Apelacyjnego w W. z dnia 15 lutego 2017 roku w sprawie VI ACa 560/16 (LEX nr 2279527), w którym uznano, że #na tle art. 5 pkt 7 u.k.k. #ca³kowita kwota kredytu# oznacza #rodki faktycznie udostępnione konsumentowi#, a to oznacza, że w konsekwencji #konsument jest zobowi¹zany do uiszczenia odsetek naliczanych tylko od #rodków faktycznie udostępnionych konsumentowi, a więc od #ca³kowitej kwoty kredytu#. Brak więc podstaw do obci¹żania konsumenta odsetkami od kosztów kredytu, nawet w wypadku udzielenia kredytu w celu sfinansowania tych kosztów#.

Również w orzecznictwie Prezesa UOKiK przyjmowano pogl¹d, że ca³kowita kwota kredytu (w rozumieniu art. 5 pkt 7 u.k.k.) nie obejmuje kosztów, które maj¹ być pokryte z kapita³u kredytu. Wniosek taki wynika z porównania art. 5 pkt 6 u.k.k. oraz art. 5 pkt 7 u.k.k. Pozwala to na uniknięcie dwukrotnego uwzględniania kosztów w ca³kowitej kwocie do zap³aty przez konsumenta zdefiniowanej w art. 5 pkt 8 u.k.k.# (por. m.in. decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 12.03.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 10.05.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr RŁO (...) z 21.06.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 9.10.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 30.12.2015 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 8.08.2016 r., decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 28.12.2016 r., publ. www.uokik.gov.pl, a także pismo Prezesa UOKiK z 20.02.2012 r., (...)076-118/11/BK, (...) 2012, nr 9.) Omawiane stanowisko znajduje³o poparcie w orzecznictwie (...) (por. np. wyrok (...) z 6.05.2015 r., XVII AmA 5/14, LEX nr 2155798; wyrok (...) z 3.12.2015 r., XVII AmA 124/14, LEX nr 2155537; wyrok (...) z 11.12.2015 r., XVII AmA 125/14, LEX nr 1973757; wyrok (...) z 26.01.2016 r., XVII AmA 165/13, LEX nr 1997815; wyrok (...) z 20.12.2016 r., XVII AmA 53/16, LEX nr 2206139, a także wyrok SA w Warszawie z 12.12.2016 r., VI ACa 1213/15, LEX nr 2974033) - (zob. T. Czech [w:] Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2018, art. 5.).

W niniejszej sprawie wskazano w umowie, że ca³kowita kwota kredytu wynosi³a 27.000,00 z³ i tak ustalona nie obejmowa³a kredytowanych kosztów kredytu. Natomiast tzw. kwota udzielonego kredytu wynosi³a 46.487,60 z³ # z uwzględnieniem kredytowanych kosztów kredytu. Ten powszechnie stosowany zabieg wprowadza w b³¹d konsumenta co do rzeczywistej kwoty udzielonego mu kredytu. Jest również niepoprawny z językowego punktu widzenia, albowiem ca³kowita kwota kredytu obejmuje ca³o#æ kwot udostępnionych konsumentowi, co oznacza, że #kwota kredytu# nie może stanowić kwoty wyższej niż kwota #ca³kowita#. (...) kwota kredytu, o czym by³a już mowa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem oznacza wy³¹cznie te #rodki, które zosta³y wyp³acone konsumentowi (tzw. kwota na rękę) i pozostawione do jego swobodnej dyspozycji. W żadnym razie kwota wyższa niż wskazana jako ca³kowita kwota kredytu nie zosta³a pozostawiona do swobodnej dyspozycji konsumenta. Wynika to wprost z powyższych rozważań dotyc¹cych ca³kowitej kwoty kredytu. Dla przeciętnego konsumenta porównanie oznaczeń #kwota kredytu# i #ca³kowita kwota kredytu# jednoznacznie sugeruje, że to drugie pojęcie jest szersze i powinno obejmowa^æ więcej, niż #kwota kredytu#, tymczasem jest dok³adnie odwrotnie. Co więcej, jeżeli przeciętny konsument dokonywa³by porównania parametrów kredytu z ofert¹ innego banku (zak³adaj^æ nieabuzywno#æ ofert porównawczych) i spogl¹da³by na rubryki oznaczone formu³¹ #ca³kowita kwota kredytu# doszed³by do nieprawdziwych wniosków, bo oferta innego banku uwzględniaj¹cego kredytowane koszty kredytu w pozycji #ca³kowita kwota kredytu# by³aby (przy za³ożeniu konkurencyjno#ci rynku, czyli względnego podobieństwa warunków i kosztów przy danej kwocie zapotrzebowania) mniej korzystna. N.ły też zauważy^æ, że pominięcie skredytowanych kosztów kredytu w #ca³kowitej kwocie kredytu# wp³ywa na zmianę ekonomicznych parametrów

umowy z punktu widzenia konsumenta porównuj¹cego oferty rynkowe w stopniu istotnym. N.ży przyznaæ, że profesjonalista mó³by bez trudu powyższe uwarunkowania prawid³owo zrozumieæ, bior¹c pod uwagê takê inne parametry kredytu (np. (...)), ale przecie¹tny konsument powinien byæ zaznajomiony z nimi w sposób ca³kowicie zgodny z obowi¹zuj¹cym prawem, maksymalnie przejrzysty i niewprowadzaj¹cy w b³d, gdyż i tak problematyka kredytów konsumenckich sama w sobie jest dostatecznie skomplikowana dla przecie¹tnego obywatela. Innymi s³owy, po pierwsze, wymagane prawem parametry musz¹ byæ zgodne z obowi¹zuj¹cym prawem, po drugie # ich rozszerzanie o nieprzewidziane prawem pojêcia (jak w niniejszym wypadku: #kwota kredytu#, która w rzeczywisto#ci powinna byæ nazwana #ca³kowit¹ kwot¹ kredytu#, bo kredytowanie kosztu uzyskania prowizji i wynagrodzenia po#rednika finansowego podwyzsza w rzeczywisto#ci podstawê naliczania odsetek) jest wadliwe i narusza raç¹co interesy konsumenta: utrudnia porównywanie ofert rynkowych dla osoby nie bê¹d¹cej fachowcem w tej dziedzinie. Z punktu widzenia ekonomicznego b³d informacyjny w zakresie #ca³kowitej kwoty kredytu# nie uwzglêdniaj¹cej kredytowania jego kosztów dla konsumenta ma raç¹co negatywny wp³yw takê w sferze ekonomicznej, gdyż naliczanie zgodnie z umow¹ odsetek umownych przez ca³y czas trwania umowy od kwoty dodatkowo 19.487,60 z³ jest de facto zbliżone do zawarcia odrêbnej umowy kredytowej na tê kwotê na okres 120 miesiêcy, a nie jest to co# marginalnego lub pomijalnego dla przecie¹tnego konsumenta. N. chodzi tu wy³cznie o real¹ proporcjê odsetek do kapita³u, bo zawsze odsetki od sumy g³ównej s¹ w u³amkowej proporcji do kapita³u. (por. uzasadnienie wyroku S¹du Rejonowego w Gdyni z dnia 10 maja 2022 roku, w sprawie I C 26/22, niepubl.). Aktualnie rozmycie pojêcia #ca³kowitej kwoty kredytu# przez prowadzenie pozaustawowej #kwoty kredytu# ma na celu stworzeniu prawnego pozoru uprawnienia takiego podmiotu do pobierania odsetek równieç od skredytowanych kosztów kredytu, co nie moêe okazaæ siê skuteczne.

Sytuacji tej nie zmienia mechanizm potr¹cenia z kwoty kredytu kwotê skredytowanych kosztów kredytu. W istocie bowiem nie dochodzi do potr¹cenia w cywilistycznym rozumieniu tego pojêcia.

Analogiczny mechanizm (...) Apelacyjny w W. w wyroku z dnia 30 pa#dziernika 2017 roku w sprawie o sygn. akt VII ACa 879/17 (LEX nr 2471048), gdzie w uzasadnieniu stwierdzono za stron¹, że #dopóki konsument nie ui#ci kwot należnych kontrahentowi z tytu³u op³at i prowizji lub teç nie zostan¹ one potr¹czone, nie moêe doj#æ do udostêpnienia konsumentowi #rodków pieniêżnych#. W tejê sprawie (...), że s³uszno#ci tego twierdzenia nie sprzeciwia siê tre#æ umowy kredytu, gdzie ustalono, że #pożyczka jest wyp³acana w dniu podpisania umowy, w sposób okre#lony przez pożyczkobiorcê#. W sprawie tej konsument sk³ada³ dyspozycjê potr¹cenia kwot stanowi¹cych koszty pożyczki. Wówczas (...), że #nie wynika³o z tych dokumentów, że chociaç konsument sk³ada³ dyspozycjê przelania #rodków w dniu udzielenia kredytu (wyp³aty kredytu), to oznacza³o to, iç czyni³ to w momencie dysponowania juç #rodkami przyznanej kwoty kredytu.# Za #co najmniej nieuprawnione# uznano twierdzenie strony, że #nietrudno wyobrazie sobie, że konsument sk³ada dyspozycjê w dniu udzielenia kredytu, a wiêc w dniu, w którym zyskuje pozytywn¹ decyzjê o przyznaniu kredytu oraz że dyspozycja ta moêe zostaæ z³ożona takê po zawarciu umowy, to jednak musi poprzedziaæ wyp³atê #rodków, czyli de facto udostêpnienie ich konsumentowi.# Dalej powo³ano siê na przyk³ad sytuacji podawanej przez K. E. w odniesieniu do jej Wytycznych w sprawie stosowania przepisów dyrektywy o kredycie konsumenckim dotycz¹cych rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, wydanych w celu ujednoclenia interpretacji przepisów dyrektywy we wszystkich pañstwach cz³onkowskich: #Jako przyk³ad Komisja podaje sytuacjê, w której udzielono konsumentowi pożyczki w kwocie 5.000 euro, przy czym koszt udzielenia konsumentowi kredytu w wysoko#ci 100 euro jest wliczony w pulê udostêpnion¹ konsumentowi i nastêpnie potr¹cany jest w momencie wyp³aty #rodków. Faktycznie wiêc konsument moêe rozporz¹dzaæ jedynie kwot¹ 4.900 euro i to w³a#nie ta kwota powinna stanowiaæ ca³kowit¹ kwotê kredytu.#

N. jest więc możliwe uznanie, że kredytobiorcy przysługiwała kwota 46.487,60 zł (tzw. kwoty udzielonego kredytu) i następnie potrącono z niej skredytowane koszty kredytu.

W sposób oczywisty z umowy (...), że powód pobiera odsetki również od skredytowanych kosztów kredytu w kwocie wynoszącej aż 46.487,60 zł.

(...) na uwadze powyższe rozważania (...) do przekonania, że oprocentowanie kredytu zostało wyliczone w sposób nieprawidłowy i niezgodny z definicją stopy oprocentowania wskazaną w art. 5 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, który stanowi, że stopa oprocentowania kredytu to stopa oprocentowania wyrażona jako stała lub zmienne oprocentowanie stosowane do wypłaconej kwoty na podstawie umowy o kredyt w stosunku rocznym. Natomiast kwota wypłacona utożsamiana jest z kwotą udostępnioną do swobodnej dyspozycji konsumenta, do czego odwołuje się zresztą definicja całkowitej kwoty kredytu. Zapis umowny dotyczący oprocentowania umowy stanowi więc niedozwolone postanowienie umowne art. 385¹ k.c. i nie wiąże konsumenta nie tylko w zakresie odsetek od skredytowanych kosztów kredytu, ale także od kwoty wypłaconej, albowiem w treści umowy nie wskazano, od jakiej kwoty naliczane będą odsetki, czy od całkowitej kwoty kredytu (jak powinno mieć to miejsce, czy od tzw. kwoty kredytu, stanowiłby pozaustawowy i wprowadzający w błąd konsumenta definicję).

Odmierna wykładnia nie ujmuje w sposób kompleksowy perspektywy konsumenta, któremu winna zostać zapewniona efektywna i realna ochrona wynikająca z przepisów ustawy o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z treścią art. 70 Prawa bankowego obowiązującego również w dacie zawarcia przedmiotowej umowy bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy. Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności (ust. 1). Osobie fizycznej, prawnej lub jednostce organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, które nie mają zdolności kredytowej, bank może udzielać kredytu m.in. pod warunkiem ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu (ust. 2 pkt 1). Do regulacji tej odnosi się również art. 9 ustawy o kredycie konsumenckim. Przepisy te wypełniają art. 8 Dyrektywy 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG, wedle którego §P. członkowskie zapewniają przeprowadzanie przez kredytodawcę przed zawarciem umowy o kredyt oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie wystarczających informacji przekazanych mu, w stosownych przypadkach, przez konsumenta oraz, w razie konieczności, na podstawie informacji uzyskanych z odpowiedniej bazy danych. P. członkowskie, których ustawodawstwo wymaga od kredytodawców dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie informacji z danej bazy danych, mogą zachować ten wymóg. Warto zaznaczyć, że obowiązki banku nie sprowadzają się również wyłącznie do badania sytuacji finansowej i gospodarczej na etapie wniosku o kredyt, ale także po zawarciu umowy. Bank ma prawo badać, czy kredytobiorca po otrzymaniu kredytu nie utracił zdolności kredytowej lub czy jego zdolność do spłaty kredytu nie jest zagrożona (wyrok SA w Warszawie z 10.01.2019 r., VII AGa (...), LEX nr 2682859).

Z kolei w art. 28 mowa jest o sankcjach w razie naruszenia tego obowiązku: §P. członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W dacie zawarcia umowy, jak i obecnie, ustawodawca nie przewidywa³ sankcji wobec instytucji finansowej w przypadku udzielenia kredytu z pominięciem zbadania zdolno#ci kredytowej kredytobiorcy. (...) tego obowi¹zku może skutkowaæ ewentualnie zastosowaniem w ramach nadzoru bankowego wobec banku sankcji, o których mowa w art. 138 ustawy Prawo bankowe (zob. stanowisko Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 26 listopada 2007 r., (...) 078-1 3.09.93/07, wyrok SO w Kielcach z 11.06.2014 r., II Ca 452/14, LEX nr 1511361).

W tej sytuacji (...)cy³, æe co do zasady przepis art. 5 k.c. nie może wp³ywaæ na wyk³adnie normy prawa materialnego okre#laj¹cej tre#æ prawa podmiotowego (por. uzasadnienie wyroku S¹du Najwy#szego z dnia 31 marca 2000 r., II CKN 749/98, OSNC 2000/7-8/135). Warto przy tym podkre#liæ, æe art. 5 k.c. nie kszta³tuje praw podmiotowych, nie zmienia i nie modyfikuje uprawnieñ, jakie wynikaj¹ z innych przepisów prawa. Przepis ten upowa#nia s¹d do oceny, w jakim zakresie, w konkretnym stanie faktycznym, dzia³anie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uwa#ane za wykonywanie jego prawa i nie korzysta z ochrony prawnej. Stosowanie art. 5 k.c. pozostaje zatem w nieroz³icznym zwi¹zku z ca³okszta³tem okoliczno#ci konkretnej sprawy. Regulacja art. 5 k.c. powinna byæ stosowana z du#¹ ostro#no#ci¹, gdy# zawsze prowadzi do os³abienia zasady pewno#ci prawa. Dlatego te# pos³u#enie siê w konkretnym przypadku konstrukcj¹ nadu#ycia prawa jest z za³o#enia dopuszczalne tylko wyj¹tkowo i musi mieæ szczególne, wyra#ne uzasadnienie merytoryczne, z powo³aniem siê na normy etyczne lub obyczajowe.

Wymóg zgodno#ci podejmowanych czynno#ci prawnych z zasadami wspó³ycia spo³ecznego odnosi siê do wszystkich podmiotów prawa. W odniesieniu do obrotu profesjonalnego zasady wspó³ycia spo³ecznego nale#y rozumieæ jako zasady uczciwo#ci i rzetelno#ci kupieckiej, sprowadzaj¹cej siê do przestrzegania dobrych obyczajów, zasad uczciwego obrotu, rzetelnego postêpowania czy lojalno#ci i zaufania w stosunku do partnera umowy. (...) w zgodzie z tymi zasadami, przedsiêbiorca powinien powstrzymaæ siê od wszelkich zachowañ, które #wiadc¹ o braku respektu dla interesów partnera lub wywo³uj¹ uszczerbek w tych interesach.

W literaturze coraz czê#ciej podkre#la siê i akcentuje bardziej intensywny model ochrony kredytobiorcy nawi¹zuj¹cy do idei #odpowiedzialnego udzielania kredytu", istotnie wykraczaj¹cej poza obowi¹zki informacyjne kredytodawcy. Istota idei #odpowiedzialnego udzielania kredytu" polega na na³o#eniu na kredytodawcê obowi¹zku weryfikacji sytuacji maj¹tkowej (zdolno#ci kredytowej) klienta, przy czym skutkiem negatywnej oceny zdolno#ci kredytowej klienta powinien byæ obowi¹zek odmowy udzielenia kredytu. Figura #odpowiedzialnego udzielania kredytu" stanowi postulat politycznoprawny, zgodnie z którym porz¹dek prawny winien na³o#yæ na kredytodawcê rygorystyczny obowi¹zek weryfikacji ryzyka niewyp³acalno#ci kredytobiorcy (P. T. # (...) informacyjne w umowach o us³ugi finansowe#, LEX 2015, monografia). Odpowiedzialni za nadmierne zad³u#anie siê s¹ bowiem nie tylko sami konsumenci, którzy zaci¹gaj¹ kredyty, nierzadko nie#wiadomi zwi¹zanego z tym ryzyka i ponoszonych kosztów. C.żar odpowiedzialno#ci powinien spoczywaæ tak#e na kredytodawcach zobowi¹zanych do oceny zdolno#ci kredytowej konsumenta, czyli zdolno#ci do terminowej sp³aty kredytu. (...) bowiem wp³yw na wystêpuj¹ce na rynku kredytów konsumenckich zjawisko zad³u#ania siê konsumentów maj¹ praktyki rynkowe kredytodawców, którzy podsycaj¹ #apetyt na kredyt# poprzez jego #rozdawnictwo# i dostêpno#æ #od rêki#.

K.#æ wdra#ania idei odpowiedzialnego kredytowania do praktyki rynkowej i jej egzekwowania wynika zatem z nadmiernego zad³u#ania siê konsumentów przez anga#owanie siê w zobowi¹zania kredytowe, których nie s¹ w stanie terminowo sp³aciæ. Koncepcja odpowiedzialnego udzielania kredytu ma przeciwdzia³æ temu zjawisku. Jest ona równie# przejawem realizacji zyskuj¹cej coraz bardziej na aktualno#ci, koncepcji spo³ecznej odpowiedzialno#ci biznesu. (...) niej przedsiêbiorcy dzia³aj¹cy w zgodzie z zasadami spo³ecznej odpowiedzialno#ci biznesu koncentruj¹

się nie tylko na zyskach, ale powinni również uwzględniać społeczne i moralne konsekwencje swojej działalności, w tym także interesy konsumenta. N. oznacza to rezygnacji z osiągnięcia zysku, co jest celem działalności gospodarczej, w tym również na rynku kredytów konsumenckich, jednak sens swojego istnienia kredytodawcy powinni postrzegać szerzej, z uwzględnieniem statusu korporacyjnego, etyki i moralności oraz relacji z konsumentami i kredytobiorcami (dr hab. E. T. (...): 10. (...).18.041). Idea odpowiedzialnego kredytowania rozumiana jako odpowiedzialne udzielanie kredytów przez kredytodawców wobec zjawiska nadmiernego zadłużania się konsumentów, przestała być jedynie postulatem i stała się przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, tak unijnego, jak i w konsekwencji krajowego (dr hab. E. T. (...): 10. (...).18.041), czego ucieleśnieniem są wskazane wyżej regulacje prawne (por. wyrok SR w Brzesku z 9.04.2019 r., I C 673/18, LEX nr 2972987).

Znaczenie kredytów jak (...) Należy w wyroku z dnia 18.06.1997r. (sygn. akt II CKN 207/97) ma każdy podmiot, którego stan majątkowy oraz biegła i przewidywana w przyszłości efektywność gospodarowania zapewnia wypłacalność, gwarantując zwrot kredytu wraz z należnymi odsetkami w ustalonym w umowie terminie".

Jak wyjaśnia się w literaturze badanie zdolności kredytowej polega na ustaleniu, ile dany podmiot jest w stanie przeznaczyć na spłatę comiesięcznej raty kredytu odliczając od dochodu netto kredytobiorcy koszty utrzymania jego i rodziny oraz inne stałe obciążenia budżetu tj. wysokość innych spłacanych kredytów, pożyczek, alimenty, składki ubezpieczeniowe, opłaty mieszkaniowe itp. (Autor: B. A., #Informacja gospodarcza. Informacja kredytowa#, LEX 2014, monografia, dr hab. E. T. (...): 10. (...).18.041).

(...) na uwadze powyższe, trudno przyjąć w przedmiotowej sprawie, że kredytodawca sprostał obowiązkowi badania zdolności kredytowej pozwanej, który przez osoby trzecie nakłoniony został do zawarcia umowy pożyczki, której rzeczywiście nie zamierzał zawrzeć, której nie potrzebował i z której nie był w stanie się wywiązać. Niebagatelny udział w zawarciu umowy pożyczki miały osoby pośredniczące zawarciu umowy, a działalność z umocowania banku. Przeciwnie M. B. powiedział, że podpisy pozwanego oraz pełnomocnika banku (...) zostały w jej obecności. Zasady uczciwego obrotu oraz rzetelności kupieckiej sprzeciwiały się nakłanianiu osoby uzależnionej od alkoholu i niezdolnej do wywiązania się z umowy do zawarcia umowy. Przede wszystkim powodowy bank winien zadbać, aby umowy pożyczki udzielane były wyłącznie osobom, które rzeczywiście potrzebują takich produktów (zjawisko misselingu) i takim, które są w stanie wywiązać się z takiego zobowiązania. W analizowanym przypadku oczywiście było, że pozwany nie był w stanie zaspokoić swoich potrzeb mieszkaniowych (był osobą bezdomną), a tym bardziej spłacił kredyt na niebagatelną kwotę 27.000 zł. Ewidentnie wykorzystano jego słabość, aby podpisać umowę kredytu. Pozwany nie odniósł zresztą jakiegokolwiek korzyści w związku z rzeczoną umową. Beneficjentem tej czynności był przynajmniej pośrednik kredytowy, któremu wypłacono kwotę 6.750,00 zł w związku z pośrednictwem, przy czym nie jest jasne czy osoba ta brała bezpośredni udział w opisanych przez pozwanego czynnościach, ale z pewnością takie czynności umożliwiła. Celem umowy kredytu jest spełnienie potrzeb konsumenta, nie zaś innych osób, czerpiących zyski z zawartej umowy. Oczywiście jest, że działanie marketingowe ma szerokie spektrum, jednak nie ma charakteru nieograniczonego. Przede wszystkim taki zakres przekracza namawianie przypadkowo napotkanych osób na zawarcie umowy kredytowej. Celem działania instytucji bankowej w tym zakresie powinno być poinformowanie konsumenta o oferowanej produkcie, nie zaś dążenie do zawarcia umowy w sposób natarczywy, a więc taki narzuca się innym w sposób samowolny akceptowalne normy społeczne i nie dający im spokoju, a szczególnie pod pozorem udzielenia pomocy.

W tych konkretnych okolicznościach faktycznych uznaje należało, że działanie powoda nie stanowi wykonywania prawa, ale jego nadużycie i z tego powodu nie może korzystać z ochrony. Dlatego dodatkową podstawą oddalenia powództwa stanowi art. 5 k.c. wyrażający ideę sprawiedliwości społecznej.

(...) na uwadze powyż (..) w punkcie 1. wyroku na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawa bankowego oraz art. 5 k.c. oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2. na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając przegrywającego powoda całości kosztów procesu przy pozostawieniu szczególnego wyliczenia referendarzowi sądowemu stosownie do art. 108 § 1 k.p.c.